

کتاب «استقلال حوزه علمیه و دولت جمهوری اسلامی ایران» به چاپ رسید

چاپ دوم کتاب «استقلال حوزه علمیه و دولت جمهوری اسلامی ایران» اثر رضا عیسی نیا به همت نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی روانه بازار نشر شد.

چاپ دوم کتاب «استقلال حوزه علمیه و دولت جمهوری اسلامی ایران» اثر رضا عیسی نیا به همت نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی روانه بازار نشر شد.

به گزارش خبرنگار مهر، چاپ دوم کتاب «استقلال حوزه علمیه و دولت جمهوری اسلامی ایران» اثر رضا عیسی نیا از سوی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تهیه و به همت انتشارات این پژوهشگاه در ۲۷۹ صفحه منتشر شد.

در طول تاریخ حیات حوزه های علمیه شیعی «استقلال» و عدم وابستگی به دولت ها، موضوعی حیاتی برای حوزویان بوده است. این استقلال موجب شده است مراجع و فقهای شیعه نه تنها اسلام و احکام اسلامی را در پای قدرت و قدرتمندان ذبح نکنند، بلکه تلاش های شهادت طلبانه شأن دستگاه سیاسی و حاکمان ظالم را به چالش کشانده و در ذهنیت تاریخی جامعه حک کرده است که آنان پناهگاه مردمان و مظلومان بوده اند.

امتیاز استقلال حوزه های علمیه شیعه برگ درخشانی است که حوزه به خود می بالد؛ ولی آیا این استقلال در جمهوری اسلامی همانند نظام های سیاسی پهلوی و قاجاری می تواند مسئله ما باشد. از این رو نویسنده تلاش کرده است با نگاهی تحلیلی به این مسئله بپردازد.

در این اثر با دنبال کردن هر یک از رویکردهای چهارگانه اخلاقی، پراگماتیکی، معرفت شناختی و ایدئولوژیکی به توصیف و تحلیل وضعیت و جایگاه استقلال در دوران قاجار، پهلوی و جمهوری اسلامی و به عبارتی دوران آیت الله حائری یزدی، بروجردی، امام خمینی و مقام معظم رهبری خواهیم پرداخت و به این نتیجه خواهیم رسید که با اینکه در دوران پهلوی مجتهدان و مراجع تلاش زیادی برای استقلال حوزه علمیه انجام دادند یا در جمهوری اسلامی ایران با اینکه امام خمینی و مقام معظم رهبری به استقلال حوزه معتقد بوده، به آن توصیه مؤکد و مکرر کرده اند.

ساختار اثر

این اثر در پنج فصل تألیف شده است: در فصل اول که تحت عنوان «کلیات و تمهیدات نظری» تألیف شده، به صورتبندی مناسبات حوزه علمیه با دولت جمهوری اسلامی ایران اشاره گردیده و استقلال حوزه علمیه و قلمرو آن تبیین شده است.

نویسنده در فصل دوم که با عنوان «حاکمیت سیاسی ایران و نهاد مرجعیت» نوشته شده، به نهاد مرجعیت در دوران قاجار، پهلوی و جمهوری اسلامی می پردازد و هر یک را تشریح می کند.

«نقش مراجع و نظام سیاسی در مدیریت حوزه علمیه» عنوان سومین فصل از کتاب «استقلال حوزه علمیه و دولت جمهوری اسلامی ایران» است که در این فصل، ضمن بیان تاریخچه ای از حوزه علمیه در ایران، به نقش مراجع و نظام سیاسی در مدیریت حوزه علمیه در دوران قاجار (قم، کاشان و اصفهان)، پهلوی (آیت الله حائری یزدی، مراجع ثلاث و آیت الله بروجردی) و جمهوری اسلامی (امام خمینی، مقام معظم رهبری، مدیران حوزه) پرداخته شده است.

در فصل چهارم این اثر که تحت عنوان «حاکمیت سیاسی و سلب قدرت از نهادهای قدرتمند اجتماعی» تألیف شده، به مطالبی با عناوین «پهلوی اول و دوم برای سلب قدرت حوزه علمیه» و «مناسبات جمهوری اسلامی با حوزه علمیه، سلب یا تقویت قدرت؟» اشاره می شود.

نویسنده در فصل پنجم به بیان «راهکارها و پیشنهادها برای استقلال حوزه علمیه» پرداخته و اقدامات و زمینه سازی های حوزه علمیه، اقدامات و زمینه سازی های حاکمیت سیاسی جمهوری اسلامی ایران، پیش نیازهای تعامل روحانیت با نظام سیاسی و نقطه یا نقاط تعامل نظام و حوزه (برگرفته از نیازهای این دو نهاد) را مطرح می کند.

برشی از اثر

نیازهای نظام به حوزه علمیه عبارت اند از: ۱- نیاز به خبرویت دینی: از آنجا که نظام جمهوری اسلامی، نظام دینی است، به مفسران دینی نیازمند است. ۲. نیاز به پشتوانه مردمی: نظام نیازمند این پشتوانه است و روحانیت محبوبیت مردمی دارد و نقش واسطه را ایفا می کند. ۳- نیاز به وحدت ملی: نظام دنبال منافع ملی و حفظ وحدت ملی است که می تواند از طریق روحانیت، راحت تر و کم معونه تر به آن برسد.

خروجی نیازهای نظام به حوزه علمیه در بر آیند واحد این می شود که «نظام اسلامی، حوزه های علمیه را همچون پشتوانه معنوی خود عزیز می دارد»؛ اما خروجی

نیازهای حوزه به نظام سیاسی چنین است که حوزه های علمیه نظام سیاسی اسلامی را همچون فضای مناسبی برای رشد و تکامل خود مغتنم می شمرد؛ به عبارتی می توان گفت در جمهوری اسلامی ایران، حوزه علمیه و دولت در عین استقلال کامل، به هم پیوسته اند؛ چرا که مبادی مشترک دارند و غایات مشترکی را دنبال می کنند.